

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת עפרה גיא

מתנגדת

מ.נ.
ע"י בא כוחה- עו"ד אורי דניאל
נגד

משיבים

1. א.ת.
ע"י ב"כ עו"ד ארתור גורוביץ
2. מ (ל) נ
ע"י ב"כ עו"ד אסתר בלום-פולובין
3. ב"כ האפוטרופוס הכללי

בעניין עזבון המנוח:

מר א. ר. ת ז"ל

להלן: 'המנוח'

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

במסגרת פסק-דין זה אדרש לבירורן של שתי התובעות שבכותרת פסק-הדין.
האחת, הוגשה ע"י משיב 1 במסגרת ת"ע 18-11-16868 ועניינה בקשה למתן צו קיום צוואה שערך
המנוח ביום 21.08.17 והאחרת, הוגשה ע"י המתנגדת במסגרת ת"ע 18-11-24910 ועניינה התנגדות
למתן צו קיום הצוואה.

הצדדים שבפני הם קרובי משפחתו של המנוח. סבה של המתנגדת וסבו של המנוח אחים.
סבו של אבי-המשיב 1 וסבה של אם-המשיבה 2 (היא המתנגדת) הם אחיו של סב המנוח.
המתנגדת היא אמה של המשיבה 2.
המתנגדת תקרא להלן: 'המתנגדת'.
משיב 1 יקרא להלן: 'המשיב'.
משיבה 2 תקרא להלן: 'המשיבה'.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני:

פתח דבר

בפניי בקשה לקיום צוואת המנוח מיום 21.08.17 והתנגדות לה.
בחיי ערך המנוח מספר צוואות, והידועות לבית המשפט נערכו ביום 12.10.10 וביום 30.05.12 והאחרונה, מושא פסק דין זה, ביום 21.08.17.

הצוואה נערכה ע"י עו"ד י.י (להלן: "עו"ד י) ונחתמה בפני העדים, עו"ד י ועו"ד א.א (להלן: "עו"ד א)
(א)

במסגרת הצוואה ציווה המנוח את כל רכושו בחלוקה שווה בין משיבים 1 ו-2. הצוואה הוקראה למנוח, הוסברה למנוח בשפתו, צרפתית ונחתמה על ידו לאחר שקרא את תכנה אף בנוסח הצרפתי.

להשלמת התמונה ועל אף שלא נדרשתי להכריע בסוגיות אלה, אציין כי בצוואתו מיום 12.10.10 ציווה המנוח את מלוא עזבונו לעמותת 'שארית יעקב לבית דוד' ואילו בצוואתו מיום 30.05.12 ציווה המנוח את מלוא עזבונו למתנגדת.

צוואות המנוח מיום 12.10.10 ומיום 30.05.12 נערכו ע"י עו"ד א.פ ונחתמו בפני העדים, עו"ד א.פ ועו"ד ר.ר.ח.

הן בצוואה מיום 12.10.10 והן בצוואה מיום 30.05.12 העניק המנוח להוריו של המשיב, ה"ה א וא ז"ל ת, זכות מגורים בדירה שהיתה בבעלותו ברחוב ... בעיר ... (להלן: 'הדירה') עד לאחר אריכות ימיהם. זכות דומה לא הוענקה לשניים בצוואה מושא פסק-הדין.

בכל הצוואות שערך המנוח הוא ציווה כי קודם שיחולק עזבונו, יסולקו מהעזבון ההוצאות הכרוכות בכבודו האחרון.

רקע ועובדות אשר אינן שנויות במחלוקת

1. הבקשה לצו קיום צוואה הוגשה לרשם לענייני ירושה בבאר שבע ביום 15.03.18.

ביום 12.11.18 הועברו הבקשה לצו קיום צוואה וההתנגדות לבקשה להתברר בבית המשפט.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 בהחלטתו מיום 01.11.18 הציע כב' הרשם לענייני ירושה למתנגדת לנקוט בהליך של בקשה
2 לקיום צוואת המנוח מיום 30.05.12 על מנת שכל ענייני עזבון המנוח יידונו יחדיו.
3
- 4 ביום 31.01.19 הודיעה המתנגדת כי פעלה בהתאם לעצת כב' הרשם לענייני ירושה, אלא
5 שבקשה זו לא הועברה לבירור בפני בית המשפט ולא ברור האם הבקשה אכן הוגשה בפועל אם
6 לאו ואם כן - מה עלה בגורלה. כך או כך, תמוה שלא הוגשה לעיוני בקשה לקיום צוואת המנוח
7 מיום 30/05/2012. משכך במסגרת פסק-דין זה אדרש אך לעניין הבקשה לקיום הצוואה מיום
8 21.08.17.
9
- 10 2. המנוח בעל אזרחות צרפתית וישראלית יליד 24.12.1945, נפטר ביום 26.02.18 בפריז כשהוא
11 רווק וללא ילדים.
12
- 13 3. המנוח הותיר אחריו נכסים הן בארץ והן בצרפת.
14
- 15 4. לבקשה למתן צו קיום צוואה צורפה חוות דעת הדין הזר, אשר נערכה ביום 06.05.18 (להלן :
16 'חוות דעת הדין הזר').
17 חוות דעת הדין הזר הוזמנה ע"י המשיבה עוד קודם קיומם של ההליכים שבפני.
18
- 19 על פי חוות דעת הדין הזר על נכסי המיטלטלין והמקרקעין שבעיזבון המנוח, הן אלה שהותיר
20 בארץ והן אלה שהותיר בחו"ל, יחול הדין הצרפתי וכי יש לקיים את הוראות צוואתו של המנוח.
21
- 22 5. ביום 20.09.18 חתם המשיב על תצהיר, כמענה לבקשת הרשם לענייני ירושה לפרט את יורשיו
23 עפ"י דין של המנוח, במסגרתו הצהיר המשיב כי המנוח לא ידע את זהותו של אביו, כי למנוח
24 לא נולדו ילדים וכי לא היו לו אחים או אחיות.
25
- 26 6. בישיבת קדם משפט אשר התקיימה ביום 25.03.19 טען ב"כ המתנגדת כי לצורך קידום היעיל
27 של ההליכים הוא יעתור לקבלת כל המסמכים הרפואיים והמשפטיים ביחס למנוח, בין היתר,
28 אלה שניהל המנוח לפינוי הוריו של המשיב מהדירה.
29
30 עוד טען ב"כ המתנגדת כי בכוונתו לעתור לקבלת דו"ח כניסות ויציאות מן הארץ ביחס למנוח.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1
2 בהחלטה אשר ניתנה בתום הדיון כאמור ומאחר שלא הוצגה בפני כל ראשית ראייה בנוגע
3 למצבו הרפואי של המנוח, נעתרתי לבקשת המתנגדת לעיין במסמכיו הרפואיים של המנוח.
4
5 כך גם נעתרתי לבקשתה לקבל דו"ח כניסות ויציאות מן הארץ ביחס למנוח וביום 28.03.19
6 חתמתי על פסיקות מתאימות.
7
8 .7 יוער כבר עתה כי אין בכוונתי להידרש לטענות שהעלה המשיב בת"ע 19-10-7410 (תובענה
9 למינוי מנהל עזבון זמני) ובתמ"ש 20-05-7712 (תובענה כספית להחזר הוצאות הפטירה של
10 המנוח), בהינתן כי הליכים כאמור נסגרו. ברי כי הצדדים רשאים כעת, ולאחר שניתן פסק-דין
11 במסגרת ההליכים שבפני, למצות טענותיהם במסגרת תובענות מתאימות
12
13 .8 ביום 23.04.20 הגישה המתנגדת תמלולים של הקלטת שיחות שהתקיימו בין המשיבים. האחת,
14 שיחה מיום 14.03.18, התקיימה בין המשיבים ובין עו"ד י'; השנייה, התקיימה בין המשיבים
15 ביום 17.04.18 והשלישית, התקיימה בין המשיבים ביום 01.05.18.
16
17 בהודעה מיום 02.03.21, הבהירו המתנגדת והמשיבה כי הגב' ל' המוזכרת בתמלולי השיחות
18 הנ"ל, היא המשיבה.
19
20 בישיבת ההוכחות הצהירה המשיבה כי היא זו אשר ביצעה את הקלטת השיחות וכי לא נגעה
21 בהקלטות ולא ערכה אותן ואדרש לקלטו הללו בהמשך.
22

טענות הצדדים בתמצית

- 23
24 .9 טענות המתנגדת
25 א. עד לפטירתו התגורר המנוח בפריז, צרפת. המנוח היה אדם ערירי, ללא אישה וללא
26 ילדים.
27
28 ב. עד לפטירת אס-המנוח, בשנת 1999, נהגו המנוח ואימו לבקר רבות בישראל כאשר
29 במהלך ביקורים כאמור נהגו להתארח בביתה והיא ובני משפחתה נהגו ללוות את המנוח
30 במהלך ביקוריו בישראל ולסייע לו בכל דבר ועניין.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 הקשר בינה ובין המנוח נשמר גם בעת בה שהה המנוח בביתו שבפריז.
2
- 3 ג. המנוח ואימו שמרו עימה ועם בני משפחתה על קשר קרוב, עמוק וחם והיא היתה אשת
4 אמונו של המנוח.
5
- 6 ד. ביום 30.05.12 ערך המנוח צוואה במסגרתה הוריש לה את כל עזבונו וזאת בכפוף לזכות
7 המגורים בדירה, אותה העניק להוריו של המשיב, ה"ה א ו-א ז"ל ת עד יומם האחרון
8 וללא כל תמורה.
9
- 10 ה. כשנתיים-שלוש לאחר מכן הודיע לה המנוח כי ערך צוואה לטובתה ואף מסר לה את
11 פרטיו של עורך הדין שערך את הצוואה מיום 30.05.12.
12 גם בשנים לאחר מכן ועד פטירתו, שב המנוח וציין בפניה כי היא האדם הכי קרוב אליו
13 וכי הוריש לה את כל עזבונו.
14
- 15 ו. כשנתיים עובר להגשת ההתנגדות נתגלע סכסוך בין המנוח לבין הוריו של המשיב,
16 בעקבותיו החליט המנוח לפנות את השניים מהדירה. צעד זה הוביל לסכסוך קשה בין
17 המנוח לבין הוריי המשיב ובני משפחתם ולמעט המשיב, עימו שמר המנוח על קשר
18 כלשהו.
19
- 20 ז. אימו של המשיב, הגב' א.ת. ז"ל, נפטרה ביום 14.08.17, כאשר בהתאם לבקשתו של
21 המשיב הגיע המנוח לארץ במהלך ימי השבעה ולצורך ניחום אבלים.
22
- 23 ח. ממועד הגעתו ארצה השתלט המשיב על המנוח ובודד אותו לחלוטין מהמתנגדת ובני
24 משפחתה ולמעשה, המפגש הבודד שקיימו המנוח עם המתנגדת ובני משפחתה בביקורו
25 האחרון, אירע במועד בו הגיעו לניחום אבלים, וזאת בניגוד מוחלט להרגלו ולטיב הקשר
26 שהתקיים קודם לכן ביניהם.
27 במפגש היחיד כאמור היה המנוח עצבני מאוד ולא נינוח.
28
- 29 ט. בתום ימי השבעה על המנוחה א.ת. ז"ל, צלצל המנוח אליה ואל בנותיה והודיע להן בלחץ,
30 כי המשיב לוקח אותו לחברו, עורך הדין.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 י. המנוח היה אדם חולה, סבל ממחלת הסרטן, מבעיות לב ומבעיות עיניים ונוקק
2 לטיפולים שונים בקשר עם מחלותיו.
3
4 יא. המשיב כאמור השתלט על המנוח ובודד אותו לחלוטין מהמתנגדת ומבני משפחתה.
5 המשיב אף לקח את המנוח לעורך דין מטעמו ולא מן הנמנע כי אף היה מעורב ו/או נטל
6 חלק באופן פסול בעריכת הצוואה ואף נכח במועד עריכתה.
7
8 יב. מיד לאחר עריכת הצוואה טס המנוח לפריז וזאת לצורך ביצוע מספר ניתוחים אותם
9 נידרש לעבור ובסופם נפטר. בדיעבד נודע לה כי המשיב טס למנוח בפריז ושהה עימו
10 בסמוך לפטירתו.
11
12 יג. מיד לאחר פטירת המנוח פלש אביו של המשיב לדירת המנוח והוא מתגורר בה עד למועד
13 זה.
14
15 יד. אין לה כל טענה כלפי המשיבה, שכן בניגוד למשיב הרי שלמשיבה לא היה כל חלק ו/או
16 מעורבות בצוואה הפסולה.
17
18 טו. המתנגדת פרטה טעמי התנגדותה לצוואה והם: השפעה בלתי הוגנת על המנוח מצד
19 המשיב; מעורבות המשיב בעריכת הצוואה, נטילת חלק באופן פסול בעריכתה ונוכחות
20 המשיב במעמד עריכת הצוואה, תוך ניצול מצבו הרפואי של המנוח לרעה והיות המנוח
21 אדם ערירי וכי הצוואה איננה משקפת את רצונו האמיתי של המנוח.
22 בסיכומיה ציינה המתנגדת כי לא ידוע לה כיצד בדיוק השפיע המשיב על המנוח (סעיף
23 13 לסיכומי המתנגדת).
24
25 10. טענות המשיב
26 א. תמוה כיצד מתיישבת טענת המתנגדת על קשר עמוק וחס עם המנוח עם הוראות צוואתו
27 מיום 12.10.10 במסגרתה ציווה מלוא עזבונו לעמותת 'שארית יעקב לבית דוד'.
28

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 ב. ניתן להעלות טענת על השפעה בלתי הוגנת גם כלפי המתנגדת ובהינתן הוראות צוואת
2 המנוח מיום 30.05.12, במסגרתה ציווה לה את מלוא עזבונו ובניגוד להוראות צוואתו
3 מיום 12.10.10 וכאמור.
4
- 5 ג. טעמי ההתנגדות אינם מבוססות על ראייה מנומקת כלשהי אלא על השערות ומשאלות
6 לב בעלמא של המתנגדת.
7
- 8 ד. בשלוש הצוואות שערך ציווה המנוח להוריו זכות מגורים עד אריכות ימיהם בדירה.
9
- 10 ה. הוא מכחיש את טעמי ההתנגדות וטוען כי לא השפיע באופן בלתי הוגן ו/או הפעיל לחץ
11 נפשי או אחר על המנוח כדי לבטל את הצוואה מיום 30.05.12, שאם אכן היה עושה כן
12 היה פועל לקבל את מלוא עזבונו המנוח ולא לחלוק בו יחד עם המשיבה.
13
- 14 ו. הטעם שהמנוח ציווה כפי שציווה נעוץ בחשש שמא אם יוריש את עזבונו למתנגדת אזי
15 בעלה, עימו היא מצויה בסכסוך, ישים ידו על עזבונו ובנסיבות אלה ציווה כפי שציווה
16 ומתוך ידיעה כי המשיבים ידאגו להוריהם.
17 במניעיו כאמור שיתף המנוח את אביו של המשיב וכן את המתנגדת, בעת בה ביקש ממנה
18 למסור לו את מספר תעודת הזהות של המשיבה.
19
- 20 ז. תמוהה תמיכת המשיבה בהתנגדות, בייחוד בהינתן כי המתנגדת ידעה מהמנוח על
21 כוונותיו שבצוואה כאשר פנה אליה בבקשה לקבל את פרטיה האישיים של המשיבה. כך
22 גם התנגדותה של המשיבה לקיום הצוואה ותמיכתה בגרסת המתנגדת עומדים בניגוד
23 להיגיון ובניגוד להוראת סעיף 7 שבצוואה ואין בה אלא קנוניה שנקמה בין השתיים
24 יחד עם בתה של המתנגדת, הגב' א' והיא הוגשה על רקע לחצים שהפעילה הגב' א' על
25 השתיים.
26
- 27 ח. במועד החתימה על הצוואה התבקש ע"י המנוח להסיע אותו לשדה התעופה. בדרך לשדה
28 התעופה ביקש ממנו המנוח לעבור דרך העיר תל אביב לצורך איסוף מעטפה. בדיעבד
29 התברר לו כי מטרת המנוח בבקשתו כאמור היתה מפגש המנוח עם עורך הדין לצורך
30 החתימה על הצוואה.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 ט. לאחר שחתם על הצוואה ביקש ממנו המנוח להיכנס למשרדו של עו"ד יי כשבידו מעטפה
2 סגורה.
3
4 י. הוא לא הפנה את המנוח לעו"ד יי, שכן לא הכיר אותו קודם למועד החתימה על הצוואה
5 ועל עו"ד יי הוא שמע מהמנוח עצמו כאשר פנה אליו בעבר לצורך קבלת ייצוג משפטי
6 בתביעה שהגיש לגביית חוב כספי מעו"ד וקבלן מהעיר אשדוד שהונו אותו.
7
8 יא. המנוח לא מסר לו עותק מהצוואה ולראשונה ראה אותה אצל עו"ד יי יחד עם המשיבה
9 ולאחר תום ימי האבל על המנוח.
10
11 יב. הוא לא הביא את המנוח לעורך דין מטעמו, הוא לא היה מעורב ו/או נטל חלק באופן
12 כלשהוא בעריכת הצוואה ולא נכח במעמד עריכת הצוואה או חתימתה.
13
14 יג. לאחר פטירת אימו של המנוח ורכישת הדירה, נהג המנוח להתגורר בחדר שהוקצה לו
15 בדירה, בה העניק רשות מגורים להוריו.
16
17 יד. המנוח נהג להודיע לו קודם הגעתו ארצה ובמהלך ביקוריו בארץ אף ביקש ממנו לאסוף
18 אותו משדה התעופה ובחזרה אליו וכן להסיעו לעיר ירושלים על מנת לעלות לקברה של
19 אמו המנוחה.
20
21 טו. המנוח אהב מאוד את הוריו ונהג לבלות את זמנו אצל יתר בני המשפחה ופחות אצל
22 המתנגדת וזאת על רקע יחסיה הרעים עם בעלה.
23 לאחר פטירת אמו ולמעשה מאז שנת 1999 פחתו נסיעותיו של המנוח לביתה של
24 המתנגדת.
25
26 טז. על המתנגדת היה לתמוך טענותיה בחוות דעת של פסיכיאטר או מומחה מתאים אחר.
27
28 יז. המשיבה ובאת כוחה שיתפו פעולה עימו ועם בא כוחו בהגשת הבקשה לקיום הצוואה
29 ואף הביאו חוות דעת על הדין הזר החל על עזבון המנוח.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 התפנית בהתנהגות המשיבה ותמיכתה בגרסת המתנגדת חלה לאחר שביקש ממנה
2 להשתתף בחלקה בהוצאות שהוציא לאחר פטירת המנוח.
3
- 4 יח. הוא מכחיש את טענות המתנגדת על פיהן סכסוך בין המנוח להוריו הוביל להוצאתם
5 מהדירה וטוען כי הם עברו להתגורר בבית אחיו על רקע מחלת אימו המנוחה וכי במהלך
6 ימי האבל על אימו ביקש המנוח מאביו לשוב ולהתגורר בדירה.
7
- 8 יט. המשיב מכחיש טענות המתנגדת ובנותיה כי השתלט על המנוח וטוען כי המנוח הוא אשר
9 קבע את הכללים וידע בדיוק מה ברצונו לעשות, כך גם טענה זו אינה מתיישבת עם
10 העובדה שבצוואה ציווה המנוח את עזבונו גם למשיבה.
11
- 12 כ. לא הוצגה כל ראיה להוכחת הטענה להשפעה בלתי הוגנת, על אף שבהחלטה מיום
13 25.03.19 נעתר בית המשפט לבקשת המתנגדת לקבלת חומר רפואי אשר יעיד על מצבו
14 הרפואי של המנח.
15
- 16 כא. אמנם המנוח היה חולה בכליותיו ובסרטן בדרכי השתן ואף קיבל טיפול רפואי, אולם
17 מבחינה מוחית ונפשית הוא היה בריא לחלוטין והבין מה רצונו, פעל בהכרה והבנה
18 מלאים ולראיה, נוהגו להגיע ארצה, ביחידות או עם בת-זוג, עד לפטירתו.
19
- 20 כב. כך גם אין להתעלם מיחסן הרע והמביש של המתנגדת והמשיבה למנוח לאחר פטירתו,
21 כאשר סרבו להשתתף באופן אישי בהוצאות העיזבון כל עוד לא קוימה הצוואה, וכפי
22 שבאה לידי ביטוי בתגובת המשיבה לתובענה להחזר הוצאות, זאת הגם שאין מחלוקת
23 ביחס להוצאות הכרחיות הקשורות להטסת גופת המנוח ארצה והטיפול בכל העניינים
24 הכרוכים בקבורתו.
25
- 26 כג. המתנגדת אף סירבה לשתף פעולה עימו בכל הכרוך בקבלת צו ביחס לעיזבון שהותיר
27 המנוח בצרפת.
28
- 29 כד. הוא מכחיש הטענה כי המנוח הגיע לאחר פטירת אימו ולבקשתו, וטוען כי בביקורו
30 כאמור הגיע המשיב ארצה שבוע קודם לפטירתה.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 כה. שנה וחצי לאחר החתימה על הצוואה ביקש ממנו המנוח לבוא אליו לפריז, כיוון שהיה
2 לו אמון מלא במשיב.
3
4 כו. הוא לא היה מעורב ו/או לא נטל חלק כלשהוא ולא דיבר או ביקש מהמנוח לכתוב דבר
5 כלשהוא בצוואה לטובתו או לטוב צד ג' ולא עשה כל צעד באופן פסול בעריכת הצוואה,
6 לא נכח במעמד עריכת הצוואה וכל חלקו בעניין זה התמצה בהיענותו לבקשת המנוח
7 להסיעו למשרדו של עו"ד י' ביום החתימה על הצוואה.
8
9 11. טענות המשיבה
10 א. לדידה של המשיבה ההתנגדות אינה מופרכת.
11
12 ב. המשיבה טוענת כי למנוח ולאימו המנוחה היו קשרים מצוינים וחמים עם משפחתה וכי
13 בעת ביקורם בארץ, בתדירות של מספר פעמים בשנה, נהגו השניים להתגורר בביתה של
14 המתנגדת.
15
16 ג. לאחר פטירת אימו אמר המנוח למתנגדת, חזור ושנה, כי היא כמו אמא עבורו.
17
18 ד. המנוח דאג לעדכן את המתנגדת מראש אודות ביקוריו הצפויים בארץ.
19
20 ה. המנוח שיתף את המתנגדת כי הוריש לה את רכושו אם כי אין הוא מפקיד בידה עותק
21 מהצוואה כי אין זה מקובל.
22
23 ו. במהלך ביקורו האחרון בארץ, בחודש אוגוסט 2017, מצבו של המנוח לא היה כתמול
24 שלשום והתנהלותו באותו הביקור היתה שונה ומוזרה.
25
26 כך, למשל, המנוח לא הודיע למתנגדת על ביקורו מבעוד מועד ולא הגיע להשתכן בביתה
27 וכן חזר בו בכעס מבקשתו כי המשיבה תסיע אותו לקבר אימו שבהר הזיתים בתואנה
28 כי המשיב הוא זה שיקח אותו.
29

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 בשיחות הטלפון שקיימה עימו בביקורו האחרון בארץ חזר המנוח ואמר לה כי הוא אדם
2 מת, לא אוכל, לא ישן, רק כל הזמן הולך לנוחיות.
3
4 ז. במהלך ביקורו האחרון בארץ היא פגשה במנוח פעם אחת בלבד, המהלך השבעה על
5 פטירת אם-המשיב. גם אז התנהגותו המוזרה של המנוח בלטה באופן שיחסו של המשיב
6 כלפיה היה עצור, בניגוד למנהגו.
7
8 ח. המנוח הסכים כי תסיע אותו לעיר אשדוד רק אחר שקיבל אישור לכך מאת המשיב.
9
10 ט. המנוח ביקש ממנה לתת לו את מספר תעודת הזהות שלה בנימוק כי למחרת היום הוא
11 ניגש לעורך דין במטרה לערוך צוואה, במסגרתה בכוונתו להוריש את רכושו לה,
12 למתנגדת ולמשיב.
13 לשיטת המשיבה התנהגות זו של המנוח הצטרפה למסכת ההתנהגויות המוזרות של
14 המנוח.
15
16 י. המשיב היה מעורב בצוואה ו/או נטל חלק בעריכתה מעבר להסעת המנוח למשרדו של
17 עורך הדין.

דיון והכרעה

- 18
19 12. על החופש לצוות ניתן ללמוד מסעיפים 2 ו-27 לחוק הירושה, תשכ"ה-1965 (להלן: "חוק
20 הירושה") ומחופש זה נגזרת החובה למלא אחר הציווי.
21
22 יפים לעניין זה דברי כב' השופט חיים כהן בע"א 869/75 בריל נ' היועמ"ש, פ"ד לב(1) 98, 102,
23 כדלקמן: "קו היסוד של המחוקק בדיני צוואות אינו אלא מצווה לקיים דברי המת".
24
25 קו יסוד זה מעוגן כיום בסעיפים 1, 2 ו-3 חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, כחלק מזכות הקניין
26 של האדם וכזכותו לכבוד בחייו ובמותו.
27
28 היטיב לבטא עניין זה כב' השופט יעקב מלץ, בע"א 724/87 כלפה (גולד) נ' גולד, פ"ד מח (1) 22,
29 28-29 כדלקמן:

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 "כל מאבק סביב צוואתו של אדם מעלה בצידו את שאלת 'כבוד המת', השלוב בעיקרון הכללי
2 של 'כבוד האדם', אשר היה לעקרון-על במשפטנו עם קבלת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.
3 בפסיקת בית המשפט זה לכל אורכה, לפני קבלת חוק היסוד ולאחריה, שזורה כחוט השני
4 העמדה, שלפיה בכל הנוגע לצוואות מוענקת חשיבות מיוחדת לרצונו של הנפטר. זאת על פי
5 הכלל הגדול הנקוט בידינו כי 'מצווה לקיים דברי המת'."
6
7 13. בשורה ארוכה של פסקי דין נקבע כי על היושב בדין להימנע ככל האפשר מלפגוע בחופש הציווי
8 תוך שמירה על האיזון העדין שבין כבוד המת לבין כבודם של החיים. על האיזון האמור יש
9 לשמור מקום בו מתקיים מאבק בין המבקשים לקיים את דברי המת כפי שבוטאו בצוואתו,
10 לבין אלה המתנגדים לקיומה של הצוואה בנימוק כי איננה משקפת את רצונו האמיתי של המת
11 (דברי כב' השופט מלץ, שם בעמ' 28-29).
12
13 14. הצוואה מושא פסק הדין היא צוואה בעדים, כאמור בסעיף 20 לחוק הירושה.
14
15 בצוואה מהסוג האמור ישנה דרישה כי הצוואה תהא ערוכה בכתב; תישא את מועד עריכתה;
16 את חתימת המצווה וחתימת העדים לה. הצוואה שלפניי הוגשה בהתאם להוראות החוק
17 ומהבחינה הצורנית לא נפל בה כל פגם. בנסיבות אלו אדון בטעמי ההתנגדות שבפני.
18
19
20
21 **ניצול מצבו הרפואי של המנוח**
22 15. המתנגדת טענה כי המשיב ניצל את מצבו הרפואי של המנוח והיותו אדם ערירי.
23 ביחס לטענת ההתנגדות באשר למצבו הבריאותי של המנוח, טוענת המתנגדת כי סבל ממחלת
24 הסרטן, מבעיות לב, עיניים וכי נזקק לטיפולים שונים בקשר עם מחלותיו.
25
26 בהינתן כי לא היה במצבו הרפואי הנטען של המנוח כדי ללמד על פגיעה בכושרו המנטאלי
27 ובכשרותו המשפטית לערוך צוואה, עתרה המתנגדת בבקשה לקבלת צווים להוכחת טענה זו,
28 בקשה לה נעתרתי בהחלטה מיום 28.03.19. עם זאת, המתנגדת לא הצליחה להרים את הנטל
29 הרובץ על כתפיה ולא הביאה כל ראיה או מסמך רפואי שיתמכו בטענת ניצול מצבו הרפואי של
30 המנוח מצד המשיב, שהוביל את המנוח לצוות כפי שציווה בצוואה והגם שהיו בידה צווים

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 מתאימים מכוחם רשאית היתה לפעול להוכחת עניין זה. עובדה זו מלמדת על כי ככל שהצליחה
2 המתנגדת לקבל לידה מסמכים רפואיים מכוח צווי בית המשפט, הרי שאלה העלו חרס בידה
3 ולא תמכו בגרסתה על פגיעה בכושרו המנטאלי של המנוח, שאם לא כך היה היתה המתנגדת
4 מציגה את המסמכים הרפואיים לעיונו של בית המשפט.
5
6 על אף שהמתנגדת לא טוענת באופן מפורש כי המנוח לא היה כשיר לערוך צוואה, אלא רק
7 שהמשיב ניצל את מצבו הרפואי של המנוח, אבחן בקצרה גם את שאלת כשרותו המשפטית של
8 המנוח לערוך צוואה.
9
10 16. עו"ד י' הצהיר כי מהיכרותו את המנוח קודם פטירתו היה המנוח צלול בדעתו, הבין את הנעשה
11 סביבו ותמיד עמד על דעתו ככל אדם סביר ובר דעת. כך גם בנו של המשיב, מר א.ת, הצהיר כי
12 המנוח היה צלול בדעתו, הבין וידע מה הוא מבקש ורוצה ובעל דעה נחרצת ועצמאית.
13
14 חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962 קובע, בסעיף 1 שבו, כי **"כל אדם כשר**
15 **לזכויות ולחובות מגמר לידתו ועד מותו"**.
16
17 סעיף 2 לחוק הכשרות המשפטית קובע כי **"כל אדם כשר לפעולות משפטיות, זולת אם נשללה**
18 **או הוגבלה כשרות זו בחוק או בפסק-דין של בית משפט"**.
19
20 בסעיף 26 לחוק הירושה נשללת הכשרות המשפטית לערוך צוואה מקום בו הצוואה נערכה ע"י
21 קטין; ע"י מי שהוכרז כפסול דין או שנעשתה בשעה שהמצווה לא ידע להבחין בטיבה של צוואה,
22 כאשר בכל אחד מאלה, דין הצוואה – בטלות.
23
24 17. במקרה דנן המתנגדת לא הביאה כל ראיה על פיה הוכרז המנוח ע"י בית המשפט כפסול דין ואף
25 לא הוכח כי המנוח לא ידע להבחין בטיבה של צוואה, קרי, לא הוכח בפני כי המנוח היה במצב
26 קוגניטיבי אשר מנע ממנו להבין את מהות הפעולה המשפטית אותה ביצע.
27 המתנגדת אף לא העלתה כל טענה כי בשלב כזה או אחר ביקש מי מהם למנות אפוטרופוס על
28 המנוח וכן לא עתרה למנות מומחה מטעם בית המשפט לצורך בחינת מצבו הרפואי של המנוח
29 והאם היה בו כדי להוביל לכך שהמנוח יושפע בצורה בלתי הוגנת על ידי המשיב.
30

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

1 נטל השכנוע באשר לקיומו של פגם בכשרות המצווה מוטל על החפץ להיבנות ממנו ובצוואה בה
2 לא נפל פגם צורני – על המתנגד לה. על רקע חוק יסוד כבוד האדם וחירותו, הרי ששלילת
3 כשרותו של אדם לאחר מותו, מקום בו כושרו לא נשלל במהלך חייו, אינה עניין של מה בכך ועל
4 כן כדי לעמוד בנטל השכנוע כאמור אין די בהעלאת ספקות בלבד, אלא יש צורך בהבאת ראיות
5 ממשיות וברורות. ראו ספרו של המלומד, כב' השופט שאול שוחט "פגמים בצוואות", מהדורה
6 שלישית מורחבת ומעודכנת התשע"ו-2016, בעמ' 162-163.

7

8 עוד ראו :

9 ע"א 851/79, 160/80 בנדל ואח' נ' בנדל, פ"ד לה (3) 101.

10 ע"א 724/87 כלפה (גולד) נ' גולד פ"ד מח (1) 22, 31.

11 ע"א 5185/93 היועמ"ש נ' מרום פ"ד מט (1) 318, 398.

12

13 יובהר כי על בית המשפט לקבוע כי המצווה הבחין בטיבה של צוואה נכון למועד עשייתה, כאשר
14 נפסק כי אין די בכך שהמצווה עמד על משמעות הצוואה ותוכנה, אלא עליו להיות מודע הן
15 לעובדה שהוא עורך צוואה; הן להיקף רכושו; לזהות יורשיו וכן להשפעת תכנה של הצוואה על
16 יורשיו.

17 מבחנים אלו יש בהם כדי להעיד על כי תכנה של הצוואה הינה פרי הפעלת שיקול דעת עצמאי
18 של המצווה ומכאן כי יש להורות על קיומה.

19

20 ראו :

21 ע"א 851/79, 160/80 בנדל נ' בנדל פ"ד לה (3) 101.

22 ע"א 5185/93 היועץ המשפטי לממשלה נ' מרום פ"ד מט (1) 318, 398.

23

24 כפי שתואר לעיל, המתנגדת לא הוכיחה הטענה כי היה במצבו הבריאותי של המנוח כדי להשפיע
25 על הוראות צוואתו, והעובדה שבסופו של יום בחרה המתנגדת שלא להציג בפני בית המשפט
26 אסמכתאות רפואיות ביחס למנוח, הגם שהחזיקה בידה צווים המאפשרים לה להתחקות אחר
27 מצבו הרפואי, מחזקות את המסקנה כי בחירתה בסופו של יום שלא לצרף מסמכים רפואיים
28 ביחס למנוח נבעה מכך שהמסמכים הרפואיים שהגיעו לידה ממוטטים את גרסתה ולא
29 מחזקים אותה.

30

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

1 מכל המקובץ לעיל, הגעתי לכלל מסקנה כי אין בבעיות הרפואיות השונות מהן סבל המנוח כדי
2 להגיע כדי עילה לפסילת הצוואה ומכאן כי דינן של טענת המתנגדת לביטול הצוואה על רקע
3 מצבו הרפואי של המנוח - להידחות.

4

5 טענות בדבר השפעה בלתי הוגנת

6 19. מטענות המתנגדת ניתן לומר כי התביעה מבוססת בעיקרה על טענת ההשפעה הבלתי הוגנת
7 שהיתה למשיב על המנוח בגינה ציווה המנוח את אשר ציווה בצוואה. אלא שמחומר הראיות
8 שהובא בפניי לא רק שהמתנגדת לא הצליחה להוכיח טענה זו אלא שמכלול הראיות מובילות
9 למסקנה ההפוכה.
10 כך גם המתנגדת לא תמכה טענה זו בראיות חיצוניות ממשיות, אלא הסתפקה בתמיכתן של
11 בנותיה, אשר ברי כי להן אינטרס מובהק לביטול הצוואה ובהמשך לעתירה לקיומה של הצוואה
12 מיום 30.05.12.

13

14 סעיף 30 א' לחוק הירושה, הקובע כדלקמן :
15 "הוראת צוואה שנעשתה מחמת אונס, איום, השפעה בלתי הוגנת, תחבולה או תרמית –
16 בטלה".

17

18 דינה של צוואה אשר נערכה תחת אחת העילות הנ"ל הינה בטלות, מן הטעם שכל אחת מהן
19 פוגעת ברצון החופשי של המצווה בדבר האופן בו יחולק עזבונו לאחר מותו.

20

21 השפעה בלתי הוגנת

22 20. המתנגדת טוענת כי בביקורו האחרון של המנוח בארץ, בחודש אוגוסט 2017, הפעיל המשיב על
23 המנוח השפעה בלתי הוגנת לשנות את הצוואה שערך לטובתה וכי מצבו הרפואי הירוד של
24 המנוח והיותו אדם ערירי הוביל להצלחתה של אותה ההשפעה. לדידה של המתנגדת לולא
25 אותה השפעה בלתי הוגנת, לא היה המנוח עורך את הצוואה והיה מותיר על כנה את הצוואה
26 לטובתה מיום 30.05.12.

27

28 21. גם המשיבה ובתה הנוספת של המתנגדת, הגב' א' תמכו בגרסת המתנגדת כשהצהירו כי
29 בביקורו האחרון של המנוח בארץ השתלט עליו המשיב ובודד אותו לחלוטין מהמתנגדת ומהן.

30

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 הבת א' חזרה על הצהרת המתנגדת כי המפגש היחיד שקיימה עם המנוח בביקורו האחרון בארץ
2 היה במהלך ניחום האבלים על פטירת הגב' א.ת ז"ל וכי במהלך מפגש בודד כאמור היה המנוח
3 עצבני מאוד ולא נינוח.
4 הגב' א' הוסיפה בתצהירה כי בקשתה לבקר את המנוח בביקורו האחרון סורבה על ידו, בנימוק
5 שעליה לשמור ולטפל בילדיה וכי המנוח לא נשמע ולא התנהג כהרגלו. עוד הצהירה כי בתום
6 ימי השבעה על הגב' א.ת ז"ל הודיע לה המנוח בלחץ כי המשיב לוקח אותו לחברו עורך הדין
7 וכי אין זה מן הנמנע כי המשיב היה מעורב ו/או נטל חלק באופן פסול בעריכת הצוואה ואף נכח
8 במעמד עריכתה.
9
10 22. בדנ"א 1516/95 מרום נ' היועמ"ש פ"ד נב(2)813, 282-831, קבע בית המשפט העליון ארבעה
11 מבחנים שיש בהם כדי לסייע לבית המשפט הנדרש להכריע בשאלת קיומה של השפעה בלתי
12 הוגנת :
13
14 א. תלות ועצמאות - על בית המשפט לשאול האם בתקופה הרלוונטית לעשיית הצוואה היה
15 המצווה עצמאי, הן מהבחינה הפיזית והן מהבחינה השכלית-הכרתית. ככל שבאותה
16 תקופה היה המצווה עצמאי יותר, תתחזק הנטייה לשלול את אפשרות קיומה של תלות
17 המצווה בנהנה ולהפך. את השאלה יש לבחון לאורך תקופה נתונה ובעיקר במועד עריכת
18 הצוואה.
19 עם זאת, תלות פיזית מוחלטת של המצווה אין בה כדי להעיד על תלות בזולת ויכול
20 שבעצמאותו השכלית-הכרתית יש כדי לפצות על תלותו הפיזית ולהביא את בית המשפט
21 לכדי מסקנה כי התלות הפיזית לא גרעה כלל מעצמאותו של המצווה.
22
23 ב. תלות וסיוע – מקום בו המצווה לא היה עצמאי ועקב כך נזקק לסיוע הזולת, יש לבחון
24 אם הקשר שהיה קיים בינו לבין הנהנה התבסס על מתן הסיוע שהמצווה נזקק לו. מקום
25 בו הנהנה הוא האדם היחיד אשר סייע למצווה להתגבר על קשייו ומגבלותיו, ייטה בית
26 המשפט לקבוע שהמצווה היה תלוי בנהנה. יש לבחון האם הנהנה הסתייע גם באחרים.
27 הדעת נותנת כי במקום בו אנשים אחדים חולקים ביניהם את מטלות הסיוע – מידת
28 תלותו של המצווה בכל אחד מהמסייעים קטנה יותר ופוחת החשש להיווצרות תלות
29 שיש בה כדי להוביל להשפעה בלתי הוגנת.
30

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 ג. קשרי המצווה עם אחרים – ככל שיתברר כי המצווה היה מנותק לחלוטין מאנשים
2 אחרים או שקשריו עם אנשים אחרים היו רחוקים, תתחזק ההנחה בדבר תלותו של
3 המצווה בנהנה וזאת עקב בידודו מהסביבה.
4
- 5 ד. מבחן נסיבות עריכת הצוואה – מעורבותו של הנהנה בעריכת הצוואה אפילו ומעורבות
6 זו אינה עולה כדי תחולת סעיף 35 לחוק, אם כי יש בה כדי ללמד על קיומה של השפעה
7 בלתי הוגנת.
8
- 9 המבחנים אשר נמנו לעיל אינם בגדר רשימה סגורה וניתן להוסיף עליהם. עם זאת, השימוש
10 במבחנים הללו צריך שיעשה בזהירות רבה ומתוך הבנה שתלות לבדה אינה מספיקה להוכחת
11 קיומה של השפעה בלתי הוגנת.
12
- 13 23. בענייננו ולאחר שיישמתי את המבחנים שנקבעו בפרשת מרום הנ"ל, מצאתי כי טענת המתנגדת
14 על קיומה של השפעה בלתי הוגנת על המנוח מצד המשיב לא רק שלא הוכחה אלא שהחומר
15 הראיתי שהובא בפניי מעיד ההיפך מכך.
16
- 17 הגם שהתרשמתי מקשר קרוב ואוהב בין המנוח למשיב, לא מצאתי כי המנוח פיתח תלות
18 שהובילה את המנוח לעשות כמצוות המשיב. מצאתי כי המנוח היה עצמאי, הן מהבחינה
19 הפיסית, ולראיה הגעתו ארצה לבדו וכך גם חזרתו לביתו שבפריז, ללא כל ליווי של המשיב או
20 כל אדם אחר. אין בעובדה כי המנוח הסתייע במשיב בהסעתו למקומות אליהם חפץ להגיע כדי
21 ללמד על תלות במשיב, שכן בעניין זה מצאתי והדבר אף נתמך בגרסת המתנגדת ובנותיה, כי
22 בביקוריו בארץ הסתייע המשיב מאז ומתמיד בבני המשפחה לצורך הסעתו לאתרים בהם חפץ
23 לבקר ואין בעובדה כי בביקורו האחרון המשיב הוא זה שסייע למנוח בכך, כדי ללמד כי דווקא
24 בביקורו האחרון בארץ יש להסתייעות המנוח במשיב כדי להוכיח את קיומה של השפעה בלתי
25 הוגנת או תלות שפיתח המנוח במשיב.
26
- 27 כך גם לא הוכחה גרסת המתנגדת כי המשיב הגיע ארצה בביקורו האחרון במהלך ימי השבעה
28 על הגב' א.ת. ז"ל ולבקשת המשיב. גרסת המשיב בעניין זה, על פיה המנוח הגיע ארצה שבוע
29 ימים קודם לכן, מתיישבת יותר בעיני מזו שהציגה המתנגדת, שאם לא כך היה היתה המתנגדת
30 תומכת גרסתה עם הנתונים שהגיעו לידה עם קבלת הצו להמצאת דו"ח כניסות ויציאות מן

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 הארץ ביחס המנוח. אי עשיית שימוש במידע שהגיע לידיה לאחר קבלת צו בית המשפט, מחזק
2 את גרסת המשיב על פיה המנוח הגיע ארצה קודם לפטירת הגב' א.ת ז"ל וכי המנוח לא פעל
3 כמצוות המשיב להגיע ארצה בעקבות פטירת אימו.
4
5 מהחומר הראייתי שהונח בפניי אם כן, נחה דעתי כי במועד עריכת הצוואה המנוח היה עצמאי
6 הן מהבחינה השכלית-הכרתית והן מהבחינה הפיזית.
7
8 כך גם התרשמתי כי הקשר בין המנוח לבין המשיב והוריו לאורך השנים, כמו גם בחודשים
9 האחרונים לחיי המנוח, לא נולד בעת ההיא ולא התבסס על רקע הצורך בהענקת הסיוע לו נזקק
10 המנוח בביקורו האחרון בארץ. ההיפך הגמור הוא הנכון. מצאתי כי הקשר המיוחד בין המנוח
11 למשיב נרקם והתעבה שנים רבות קודם לפטירת המנוח ונמשך גם לאחר פטירת המנוח, כאשר
12 עוצמתו של קשר כאמור בא לידי ביטוי ביתר שאת דווקא לאחר פטירת המנוח. לא נעלמו מעיני
13 המאמצים הלא מבוטלים שעשה המשיב על מנת לחלוק למנוח כבוד אחרון ולהביא למנוחת
14 עולמים בישראל. לצורך כך, בין היתר, טס המשיב לפריז וטיפל לבדו בכל הבירוקרטיה הכרוכה
15 בהבאת גופתו של המנוח ארצה וקבורתו בארץ. כך גם ביחס לכל הכרוך בביצוע אזכרה למנוח
16 ועריכת סעודות מצווה לזכרו. פעולותיו כאמור של המשיב, דווקא לאחר מותו של המנוח,
17 מחזקות את המסקנה על טיבו של הקשר בין השניים, שלא הושתת על רגש חומרני של המשיב
18 כלפי המנוח אלא על רגש עמוק וחזק יותר. נראה כי המשיב לא זנח את חובותיו המוסריות
19 כלפי המנוח, הן בחייו והן במותו, ודווקא התנהלות המשיב לאחר מות המנוח מעידה על הקשר
20 האמיץ והחם שהתקיים בין השניים, אשר יש בו כדי לחזק המסקנה על רצינות כוונותיו של
21 המנוח בבחורו להוריש מחצית עזבונו לידי המשיב.
22
23 מנגד, לא נעלם מעיני כי המתנגדת והמשיבה בחרו שלא לקחת חלק בכל הכרוך לכבודו האחרון
24 של המנוח והעדיפו לנהל התחשבנות עם המשיב ולדחות את תשלום חלקן בהוצאות כאמור עד
25 שתוכרע שאלת זהות יורשיו של המנוח וזאת הגם שהמשיבה לא כופרת בחבותה להשתתף בהן.
26 בעניין זה ראו תמלול השיחה מיום 01.05.18 בעמ' 14 שורות 21-26 ובעמ' 15 שורות 1-11.
27
28 כך גם העובדה לפיה המנוח בחר למסור ביד המשיב את פרטיהם של כלל הגורמים השונים
29 הקשורים בענייניו בצרפת מלמדת על האמון שרחש המנוח למשיב ועל הקשר שהתקיים בין
30 השניים – ראו תמלול השיחה מיום 14.3.18 בעמ' 40 שורות 1-5.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 כך גם בקיאותו של המשיב בהיקף רכושו של המשיב, הן זה שבארץ והן זה שבצרפת והידיעה
2 בידי מי מוחזק רכוש כאמור, עשויות להעיד על האמון שנתן המנוח במשיב כאשר בחר לשתפו
3 במידע זה – ראו תמלול שיחה מיום 14.03.18 בעמ' 45-48.
4
5 עוד מצאתי בעובדה כי במשך שנים רבות בחר המנוח להעניק להוריו של המשיב זכות מגורים
6 בדירה, ללא תמורה, ואף בחר לעגן זכות מגורים כאמור בשתי הצוואות שקדמו לעריכת
7 הצוואה, כדי ללמד על הקשר הקרוב שקיים המנוח עם המשיב והוריו, עליו לא חלקה המשיבה
8 – ראו תמלול שיחה מיום 14.03.18 בעמ' 72 שורה 4, שם מאשרת המשיבה כי המשיב פעל רבות
9 לטובת המנוח וכי המנוח אהב מאוד את אביו של המשיב.
10
11 גם העדים החיצוניים תמכו וביססו את גרסת המשיב והפריכו את גרסת המתנגדת ביחס לטענת
12 ההשפעה הבלתי הוגנת.
13
14 עו"ד י' הצהיר כי המנוח חתם במשרדו על הצוואה כשהוא ועו"ד א' עדים לחתימה ולאחר
15 שאישר כי הצוואה משקפת את רצונו וכי הוא עשה את הצוואה ללא לחץ או השפעה בלתי הוגנת
16 מצד הזכאים לצוואה.
17
18 עוד הצהיר עו"ד י' כי המנוח דיבר, שוחח והבין את כל מה שדובר עמו ולא הראה כל סימן
19 כאילו אין הוא מבין את המדובר או על מה הוא חותם. יתר על כן, לדידו המנוח היה תקיף ועמד
20 על דעתו ודרישותיו.
21
22 עו"ד י' הוסיף בתצהירו כי המנוח חתם על הצוואה בפניו רק לאחר שאישר כי קרא והבין את
23 תוכן הצוואה ואשר כי זוהי צוואתו וכי צוואתו נעשתה מרצונו החופשי ללא לחץ ו/או השפעה.
24
25 אם לא די בכל האמור לעיל, הרי שגרסת המתנגדת ובנותיה על פיה המשיב בודד את המנוח
26 בביקורו האחרון בארץ, עד כדי כך שהמפגש הבודד שהתקיים בין המתנגדת, המשיבה ו-א' לבין
27 המנוח, היתה במהלך ניחום האבלים ותחת עינו הבוחנת של המשיב, נסתרה ע"י המשיבה
28 בתמלול מיום 14.03.18, בעמ' 82 שורות 1-10 וכדלקמן:
29

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 " המשיבה: עד הצוואה, אני אגיד לך מה א', אחרי שקיבלנו מהשבעה של אמא שלך, ליוונו אותו
2 לדירה.
3 המשיב: אני יודע
4 ...
5 המשיבה: אז עלינו והוא נתן לנו אבטיח, ישבנו, אכלנו ואמרנו לו טוב, מה עם הר הזיתים? הוא אמר
6 א' לוקח אותי".
7
8 קרי, המתנגדת, המשיבה והבת א', היו לבדן עם המשיב בביתו ללא כל מפריע ואילו אכן המנוח
9 חשש מהמשיב, לא ברור מדוע לא ניצל את הזמן הפנוי שבילה עם המתנגדת ובנותיה כדי לשתף
10 אותן בתחושותיו הלכאוריות ביחס למשיב.
11
12 יוצא אם כן כי גם המבחן הנוסף הבוחן את קשרי המצווה עם אחרים לא התקיים בענייננו, שכן
13 לא רק שהמנוח לא היה מנותק מאנשים אחרים או שקשריו עם אחרים היו רחוקים, אלא
14 שהמנוח היה מוקף בבני משפחה וחברים, הן בארץ והן בצרפת.
15 לאחר החתימה על הצוואה שב המנוח לצרפת, מה שמעיד הן על עצמאותו של המנוח והן על כי
16 טענת המתנגדת על בידודו המוחלט שמנע ממנו להביע את עמדתו האמיתית בצוואה, אין לה
17 על מה שתסמוך.
18
19 כך גם אפילו והייתי מקבלת את גרסת המתנגדת, לא ברור מה מנע ממנה ליצור קשר עם המנוח
20 מיד עם שובו לפריז ולברר עימו פשר אמירותיו ביחס לעשיית הצוואה, שכן אין מחלוקת כי
21 המנוח שיתף את המתנגדת ואת המשיבה אודות עשיית הצוואה ואף ביחס לזהות יורשיו. ראו,
22 למשל, תמלול מיום 14.03.18 בעמ' 82 שורות 19-13 ובעמ' 114 שורות 26-20, אלא שהיא סברה
23 שהמנוח צוחק עליה ועל המתנגדת.
24
25 אם אכן הצוואה אינה משקפת את רצון המנוח והיא יציר השפעתו של המשיב, מדוע המנוח
26 עצמו לא יצר קשר בעניין זה עם המתנגדת וסיפר לה אודות מעלליו של המשיב? הרי אין זה
27 מתיישב עם טענת המשיבה על פיה שימשה כאשת סוד למשיב ועם זו ששימשה כאם למנוח.
28
29 די בכל אלה, בנוסף למסקנתי כי לא נשלל כושרו השכלי-הכרתי של המנוח בעת עריכת
30 הצוואה וכי עד למועד פטירתו היה המנוח אף עצמאי בתפקודו, כדי לבסס מסקנתי להעדר
31 השפעה בלתי הוגנת מצד המשיב.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1
- 2 27. הכלל אשר לנטל ההוכחה מקום בו אדם טוען לקיומה של השפעה בלתי הוגנת, כאשר אין די
- 3 בהוכחת "חשש להשפעה" בלבד – מוטל על הטוען, שבהקשר זה הוא 'המוציא מחברו', ראו
- 4 בעניין זה בע"א 190/68 סוטיצקי נ' קלינבורט, פ"מ כב(2) 138, 139.
- 5
- 6 עם זאת, יש נסיבות בהן "מתהפך" נטל ההוכחה ועובר אל שכמו של המבקש לקיים את
- 7 הצוואה, כדלקמן :
- 8 "כאשר הנסיבות האופפות את המקרה מצביעות על קיומה של תלות של אדם אחד בזולתו,
- 9 שהיא כה מקיפה ויסודית שניתן להוכיח כי נשלל רצונו החופשי והבלתי תלוי של אותו אדם
- 10 במה שנוגע ליחסים שבינו לבין הזולת, כי אז אפשר לומר שעשייה או פעולה שהיא בעליל
- 11 לטובתו של זה האחרון היא תוצאה של השפעה בלתי הוגנת מצדו, אלא אם הוכח היפוכו של
- 12 דבר, כלומר, במקרה כזה חובת ההוכחה על אי קיומה של השפעה בלתי הוגנת עומדת על
- 13 שכמו של המבקש לקיים את המעשה או הפעולה" (ראו: ע"א 3411/92 רובינשטיין נ'
- 14 רובינשטיין (פורסם במאגרים האלקטרוניים).
- 15
- 16 28. הן המתנגדת והן המשיבה אישרו כי המנוח שיתף אותן בכוונותיו לערוך צוואה, מה שמחזק
- 17 את המסקנה אודות עצמאותו של המנוח ועל היעדר תלותו במשיב וכי לא נשללה ממנו
- 18 האפשרות לתקשר עם אחרים. המשיבה אף אישרה כי המנוח שיתף אותה בזהות יורשיו, אלא
- 19 שהיא הופתעה כאשר בחר המנוח לנשל את אימה, המתנגדת, מהצוואה.
- 20
- 21 בתמלול השיחה שנערכה בין המשיבים ביום 14.03.18 בעמ' 4 שורות 4-8, טוענת המשיבה
- 22 כדלקמן :
- 23
- 24 "המשיבה: האמת שאני ממש הופתעתי מהצוואה.
- 25 המשיב: למה?
- 26 המשיבה: לא חשבתי שהוא ייתן לי 50%, ישבתי על זה עם אמא שלי, אז אמר . . .
- 27 המשיב: מה? לא ידעת? הוא דיבר איתך לידי.
- 28 המשיבה: הוא דיבר איתי".
- 29
- 30 ובעמ' 82 שורה 19, שם טוענת המשיבה כי המנוח ציין בפניה כי גם למתנגדת בכוונתו להוריש
- 31 חלק מעזבונו.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 בהינתן כי המקרה המונח בפניי אינו נופל בגדרן של נסיבות בהן יש להפוך את נטל ההוכחה
2 ומשלא עמדה המתנגדת בנטל הרובץ לפתחה להוכיח טענתה לקיומה של השפעה בלתי הוגנת,
3 דין טענה זו להידחות וכך אני מורה.
- 4
- 5 29. עם זאת, חרף המסקנה אליה הגעתי והגם שהנטל להוכחת העדר השפעה בלתי הוגנת לא עבר
6 בעניינינו אל שכם המשיב, מצאתי כי הוראות הצוואה אף מתיישבות עם המבחנים הנוספים
7 שהוצעו בפרשת מרום הנ"ל ואשר יש בהם כדי לסייע למבקש קיום הצוואה לעמוד בנטל
8 שהועבר אליו.
- 9
- 10 מבחן הקרבה הרגשית – על פי מבחן זה יחס רגשי חיובי של המצווה כלפי הנהנה יכול ליישב
11 עריכת צוואה שהיא בעליל לטובת הנהנה גם עם העדר השפעה בלתי הוגנת. בהקשר זה נודעת
12 חשיבות גם למשך הזמן של הקשר שהיה בין המצווה לבין הנהנה וכי ככל שתקופת הקשר תהיה
13 ארוכה יותר, תתחזק המסקנה כי המדובר ביחס רגשי חיובי ולא ביחס של תלות.
- 14
- 15 מבחן הנישול – עפ"י מבחן זה אין בנישולם של יורשים עפ"י דין או גריעת חלקם כדי לשמש
16 כראיה לקיומה של השפעה בלתי הוגנת, אולם לעיתים יש לנסיבות הנישול או הגריעה משמעות
17 בבחינת השאלה האם היו למצווה סיבות לנשל את יורשיו החוקיים או מי מהם מן הירושה או
18 לגרוע מחלקם בה.
- 19
- 20 מבחן הגיונה של הצוואה – על צוואה לשקף את רצונו האמיתי של המצווה, רצון אותו יש לבחון
21 מנקודת מבטו של המצווה, אשר תיבחן באמצעות הבאת ראיות אודות חייו של המצווה עובר
22 לכתבת הצוואה. מקום בו תתקבל תשובה חיובית לשאלה האם הצוואה הגיונית מנקודת מבטו
23 של המצווה, תתחזק ההערכה כי הצוואה אכן משקפת את רצון המצווה.
- 24
- 25 30. ביחס למבחן הקרבה הרגשית וכפי שכבר נאמר לעיל, מצאתי כי הקשר בין המנוח לבין המשיב
26 היה מבוסס ועמוק שנים רבות קודם עריכת הצוואה ואף לאחריה. על קשר זה ניתן ללמוד מכל
27 המקובץ והמפורט בהרחבה בפסק הדין וגם מהעובדה שסמוך לפטירתו ביקש המנוח את
28 המשיב דווקא לשהות עימו בפריז במהלך פרוצדורה רפואית אותה עבר. כך גם למדתי על
29 איכותו ועומקו של הקשר בין השניים מדאגת המשיב להבאת המנוח למנוחת עולמים וזאת על
30 חשבונו ומבלי שהמשיבה חולקת עימו בהוצאות אלה וכאמור לעיל.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 ביחס למבחן הנישול ומבחן הגיונה של הצוואה, הוכחה בפני טענת המשיב על כי המנוח בחר
2 שלא לציין את המתנגדת כיורשת בצוואה על רקע יחסיה הרעועים עם בעלה והחשש של המנוח
3 שמא בעלה, המסוכסך עימה, ישים ידו על כספי הירושה וכי בחירתו בסופו של יום לקבוע את
4 המשיבים כיורשיו, נבעה מבטחונו כי המשיבים ידאו להוריהם ולא יזנחו חובתם כלפיהם.
5
6 גרסה זו של המשיב אושרה וחוזקה ע"י המתנגדת בעדותה בעמ' 20 שורה 19-20 וכן ע"י
7 המשיבה בתמלול השיחה מיום 14.03.18, בעמ' 5 שורות 22-25 כדלקמן:
8
9 'המשיב: . . . הוא בעיני, בעיני מה שאני הבנתי ממנו, שכאילו . . . הוא לא רוצה להתבטא לא נכון
10 אבל כאילו היא סבלה מאבא שלך אני לא יודע . . .
11
12 המשיבה: כן, אבל אני אגיד לך מה . . .'
13
14 כך גם אישרה המשיבה בתמלול הנ"ל כי המנוח ידע כי היא הבת הקרובה ביותר לאימה
15 המתנגדת (עמ' 5 שורות 12-13).
16
17 בהמשך השיחה, מבקשת המשיבה מהמשיב לשוחח עם המתנגדת ולהסביר לה כי מניעיו של
18 המנוח שלא ציינה כיורשת בצוואה נולדו על רקע הסכסוך שהיה לה עם בעלה – עמ' 83 שורות
19 1-9. המתנגדת גם העידה כי המנוח שיתף אותה בכוונותיו להוריש מעט גם למשיב – ראו עדותה
20 בעמ' 22 שורה 11. לפיכך, אפילו ונטל ההוכחה להעדרה של השפעה בלתי הוגנת היה עובר לשכם
21 המשיב, מה שלא התרחש בענייננו, היה המשיב עומד בהוכחת נטל כאמור.
22
23 31. כך גם התרשמתי כי הקשר בין המנוח לבין המשיב נשמר לאורך כל השנים ולא רק בסמוך
24 למועד עריכת הצוואה.
25
26 בנו של המשיב, מר א', הצהיר על קשר קרוב בין המשיב ומשפחתו לאורך שנים רבות ולא רק
27 בסמוך למועד פטירת המנוח.
28
29 כך גם ניתן ללמוד מטענת המתנגדת עצמה שעל אף שהמנוח בחר לתקופה מסוימת לנתק את
30 הקשר עם הורי המשיב ויתר בני משפחתו, הוא לא עשה כן ביחס למשיב.
31

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 כך גם כאשר המשיב הגן על המנוח ויצא נגד אימו ואחיו לטובת המנוח – ראו, תמלול השיחה
2 מיום 14.03.18 בעמ' 87.
3
4 עוד למדתי על טיבו של הקשר מהעובדה שהמנוח אישר להוריו של המשיב משך שנים רבות
5 להתגורר בדירה מבלי שדרש כל תמורה בגין מגורים כאמור, עובדה המחזקת את טענת המשיב
6 על פיה המנוח בחר במשיב כיורש כי ידע שזה ידאג לאביו עד לאריכות ימיו.
7
8 על טיב הקשר שבין השניים ניתן גם ללמוד מבקשת המנוח את המשיב לשהות עמו בפריו
9 במהלך פרוצדורה רפואית אותה עבר כחודש ימים קודם פטירתו. בעניין זה יצוין כי המשיב
10 נענה לבקשת המנוח ושהה עימו בצרפת משך שלושה שבועות, עד להחלמתו של המנוח. כשבוע
11 ימים לאחר ששב ארצה התבשר המשיב על פטירת המנוח – עמ' 3 שורות 20-21.
12
13 ההודעה על פטירת המנוח נמסרה למשיב ע"י הגורמים הרפואיים בצרפת ולאחר שהמנוח ציין
14 את פרטי המשיב כאיש קשר עבורו וכן מסר בידי המשיב את רשימת אנשי הקשר עמם עליו
15 ליצור קשר במקרה שיאונה דבר למנוח (ראו בתמלול מיום 14.03.18 בעמ' 59 שורות 21-25
16 ואישור המשיבה את הדברים בתמלול מיום 17.04.18 בעמ' 10 שורות 24-25), כך גם בתמלול
17 מיום 14.03.18 בעמ' 59 שורות 21-26. יש באמור כדי להעיד על טיבו ועומקו של הקשר
18 שהתקיים בין השניים והאמון שרחש המנוח למשיב.
19
20 32. לכל האמור לעיל, אוסיף כי אפילו והיתה מוכחת טענת המתנגדת כנכונה, אזי לא ברור מדוע
21 לא שינה המנוח את הצוואה עם חזרתו לצרפת ומדוע לא שוחח בעניין עם המתנגדת או מי
22 מבנותיה, שכן אין מחלוקת בין הצדדים כי המנוח חזר לבדו לצרפת ועמדו בפניו מספר חודשים
23 בהם יכול היה לשנות את צוואתו ולמצער לשתף את המתנגדת בתחושותיו וכוונותיו.
24
25 משלא פעל כאמור מתחזקת המסקנה כי הצוואה משקפת את של רצונו הכן והאמיתי של המנוח
26 וכי הצוואה נערכה על ידו ללא כל השפעה מצד המשיב.
27
28 33. כך גם המתנגדת עצמה בעדותה הציגה גרסה מהוססת באשר להשפעת המשיב על המנוח – ראו
29 בעמ' 19, שורה 1: "מישהו השפיע עליו. אולי א' השפיע עליו".
30

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

1 כך גם העידה המתנגדת כי היא לא התערבה כאשר המנוח ציין בפניה כי הוא הולך לערוך צוואה
2 וכי המשיב ובנו מסייעים אותו לערוך הדין. המתנגדת הוסיפה כי הדברים נאמרו לה 'פנים מול
3 פנים' – עמ' 19 שורה 24-25.

4
5 מעדות זו ניתן ללמוד כי המנוח שיתף את המתנגדת בזמן אמת אודות כוונותיו וסבורני כי אם
6 היה בליבה של המתנגדת ספק כי המנוח מאוים על ידי המשיב היא היתה עוצרת אותו מלמש
7 הדבר. בנוסף המתנגדת ובנותיה לא הצהירו אמת כשהצהירו כי המפגש הבודד שהתקיים עם
8 המנוח בביקורו האחרון בארץ היה במהלך ימי השבעה על מות אימו של המשיב ובנוכחות
9 המשיב, שכן לטענת המתנגדת, המנוח הזמינה לפגוש אותו.

10
11 מכל המקובץ לעיל שוכנעתי כי דבר לא השפיע על כוונותיו ועל רצון המנוח וכי הוראות הצוואה
12 הינן פרי החלטתו העצמאית, המודעת והמושכלת.

13
14 מכל המקובץ לעיל דין הטענה להשפעה בלתי הוגנת על המנוח להידחות.

15
16 מעורבות המשיב בעריכת הצוואה ונוכחותו במעמד החתימה על גביה

17
18 .34 סעיף 35 לחוק הירושה קובע כדלקמן :

19 "הוראת צוואה, פרט לצוואה שבעל פה, המזכה את מי שערך אותה או היה עד לעשייתה או
20 לקח באופן אחר חלק בעריכתה, והוראת צוואה המזכה את בן זוגו של אחד מאלה – בטלה".

21
22 המתנגדת טוענת כי דין הצוואה בטלות בהינתן כי המשיב היה מעורב וכן נטל חלק בעריכתה,
23 תוך ניצול מצבו הרפואי של המנוח והיותו אדם ערירי והואיל ונכח במועד עריכתה.

24
25 .35 טענת המתנגדת לתחולת סעיף 35 לחוק הירושה מתייחסת לשניים. האחד, כי המשיב היה

26 מעורב ואף נטל באופן אחר חלק בעריכת הצוואה. והאחר, כי המשיב נכח במעמד עריכת
27 הצוואה.

28

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

1 ההנחה העומדת בבסיס הוראת סעיף זה היא כי רואים את מי שפעל באופן כאמור כאילו השפיע
2 בצורה כזו או אחרת על גמירות דעתו של המצווה. עם זאת, משום חומרת תוצאות ההוראה,
3 היא זכתה לפרשנות מצמצמת.

4
5 **האם הוכחה טענת המתנגדת על פיה המשיב נכח במעמד עריכת הצוואה והאם היה מעורב או**
6 **נטל באופן אחר חלק בעריכת**

7 **האם המשיב היה מעורב או נטל חלק באופן פסול בעריכת הצוואה?** 36.

8 בשורה ארוכה של פסקי דין נקבע כי עורך הצוואה הוא מי שעסק בניסוחה או בכתיבתה של
9 הצוואה. קרי, המדובר בפעולה הטכנית הלשונית של הכנת המסמך, יצירתו מבחינת התוכן או
10 הצורה וניסוחו המילולי והלשוני (ראו בע"א 99/86 זיידה נ' זיידה פ"ד מ(3) 105).

11
12 ודוק, מעורבות הנהנה בכל מה שקדם להליך "הכנתו הטכנית של המסמך וניסוחו המילוליי"
13 אינה בגדר עריכת צוואה. ראו בספרו של כב' השופט שאול שוחט "פגמים בצוואות", מהדורה
14 שלישית מורחבת ומעודכנת התשע"ו-2016, בעמ' 310-309.

15
16 תכליתה של הוראה זו כי צוואה תיפסל בנסיבות בהן יעלה החשש כי השתתפותו של הנהנה
17 מעלה את החשש להשפעה בלתי הוגנת בעריכת הצוואה.

18
19 לעניין פרשנות הוראה זו, אין תמימות דעים בפסיקה.

20 חלק מהפוסקים סוברים כי יש לפרש הוראה זו על דרך הצמצום, קרי כי פעולת עריכת הצוואה
21 אינה מתחילה לפני שעורך דין או אדם אחר המנסח אותה מתחיל את השלב הטכני של עריכת
22 הצוואה (ניסוח הצוואה וכתיבתה) ומכאן כי כל פעולה הקודמת לשלב הטכני של כתיבת
23 הצוואה, לא תיחשב כפעולה אסורה מכוח סעיף 35 לחוק (ראו, ע"א 576/732 שפיר נ' שפיר
24 פ"ד כז(2) 373; ע"א 681/77 מרק נ' שאבי פ"ד לג(1) 7.

25
26 פוסקים אחרים סוברים כי גם נטילת חלק בהכנתו ובתכנונה של הצוואה באה בגדרו של סעיף
27 35 לחוק ועניין זה יוכרע עפ"י מידת המעורבות של הנהנה (ע"א 433/77 הררי נ' הררי פ"ד לד
28 (1) 776; ע"א 6496/98 בוטו נ' בוטו פ"ד נד(1) 19.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 בסופו של יום, כל מקרה יבחן לגופו ועפ"י נסיבותיו ונראה כי ככל שמעורבותו של הנהנה תתגלה
2 כמשמעותית יותר, הנטייה תהא לפסול את הצוואה אפילו מקום בו לא תגיע מעורבות הנהנה
3 לפעולת "העריכה" כפי הגדרתה המצמצמת.
4
5 37. בעניינו, לא מצאתי כי המשיב היה מעורב או לקח באופן אחר חלק בעריכת הצוואה, הן על פי
6 הגישה המצמצמת והן על פי הגישה המרחיבה.
7
8 המתנגדת לא הוכיחה כי המשיב עשה כל פעולה המגיעה לכדי מעורבות שיש בה כדי לפסול את
9 הצוואה וגרסת המשיב על פיה היוזמה לעריכת הצוואה באה מהמנוח, לא נסתרה.
10 גרסת המשיב אף מתחזקת בתמלולי השיחות שהוגשו כחומר ראיות בהליכים שבפני
11 כך, למשל, בתמלול השיחה מיום 14.03.18, לא מכחישה המשיבה את הנימוקים שהובילו את
12 המנוח לשנות את צוואתו מיום 30.05.12, הן ביחס לחשש שמא בן-זוגה של המתנגדת ישים ידו
13 על חלקה של המתנגדת על עזבונו (עמ' 5 שורות 22-25; עמ' 83 שורות 1-7 ועמ' 115 שורות 12-
14 15) והן לאור הסתמכותו על כי המשיב והמשיבה ידאגו להוריהם לעת זקנתם, בין היתר מתוך
15 כספי העזבון (עמ' 6 שורות 11-17 ובעמ' 115 שורות 10-5).
16
17 כך גם הוכח כי במועד בו העביר המנוח לעו"ד י' הנחיות ביחס להוראות הצוואה לא המשיב
18 הוא שהסיע את המנוח לעורך הדין אלא בנו של המשיב, א', שכן בעת ההיא המשיב עצמו ישב
19 שבעה על אימו וראו בעניין זה גם עדותה של א', בעמ' 14 שורות 22-23.
20 כך גם הוכח בפני כי המשיב הסיע את המנוח לעו"ד י' רק לצורך החתימה ע"ג הצוואה, שכבר
21 היתה ערוכה ומוכנה לחתימה וכי ברגע בו הבין עו"ד י' שהמשיב הוא אחד מהנהנים בצוואה
22 הוא ביקש מהמשיב לעזוב את משרדו – ראו תמלול השיחה מיום 14.03.18 בעמ' 81 שורות 21-
23 25.
24 לפיכך, לא מצאתי כי המשיב נכח במועד עריכת הצוואה והחתימה על גביה וכי למנוח היתה
25 היכולת לשנות הוראות הצוואה ללא כל מפריע.
26
27 כך גם נחה דעתי כי המנוח הוא שהכיר למשיב את עו"ד י' ולא להיפך ולראיה, הפתעתו של עו"ד
28 י' במועד החתימה על הצוואה עת נוכח כי המשיב הוא הנהנה עפ"י הצוואה ובקשתו את המשיב
29 לעזוב לאלתר את משרדו וכאמור לעיל. ראו, בין היתר, עדותו של עו"ד י' בעמ' 33 שורה 27

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 24910-11-18 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 ובעמ' 34 שורות 1-2 ותמלול שיחה מיום 14.03.18 בעמ' 18, שורה 25 שם הזכיר עו"ד י למשיב
2 כי הוציא אותו ממשרדו בעת עריכת הצוואה ובעמ' 19 שורות 1-14.
3 כך גם תמלול השיחה מיום 14.03.18 בעמ' 11 שורות 5-6.
4
5 כך גם דברי המשיב בתמלול השיחה מיום 14.03.18 בעמ' 11 שורות 5-6 :
6 **המשיבה: אין הוא הגיע לי'?**
7 **המשיב: דרך ג, החבר שלו, זה שהיה בהלוויה, ג באה איתו".**
8
9 כך גם עולה מתמלול שיחה מיום 01.05.18, בעמ' 4 שורות 13-14.
10
11 עם זאת, אפילו והיה מוכח כי היוזמה להפניית המנוח לעורך הדין יי נעשתה באמצעות המשיב,
12 דבר שלא הוכח במקרה שבפני, הרי שלא היה בכך כדי להגיע למעורבות הנדרשת שיהא בה כדי
13 להביא לפסלות הצוואה.
14
15 עו"ד יי הצהיר כי במהלך חודש אוגוסט 2017 פנה אליו המנוח בבקשה לערוך צוואה חדשה ; כי
16 כעבור שבוע משיחה כאמור התייצב המנוח במשרדו ופרט בפניו את הוראות צוואתו וכי כעבור
17 כשבוע נוסף זומן למשרדו לצורך חתימה על הצוואה ולאחר שהצוואה תורגמה לשפה הצרפתית
18 ע"י מתורגמן מוסמך.
19 המנוח חתם על הצוואה בשפה העברית והן על התרגום לה, בנוסח הצרפתי.
20
21 עו"ד יי הצהיר כי את קווי היסוד לצוואה ואת שמות היורשים השמיע בפניו המנוח בפגישה
22 נוספת אשר נערכה בין השניים כשבוע ימים קודם למועד החתימה על הצוואה - ראו סעיפים
23 10-11 לתצהיר.
24
25 עדותו של עו"ד יי מתיישבת עם גרסתו של בנו של המשיב, מר א', על פיה הוא זה אשר הסיע
26 את המנוח לפגישה שקדמה לפגישה מיום 21.07.17, אז חתם המנוח על הצוואה וכן עם העובדה
27 שהמשיב לא יכול היה להסיע את המנוח לפגישה שקדמה למועד החתימה על הצוואה, מאחר
28 שישב שבעה על אימו המנוחה. כך גם עלה מעדות המתנגדת בעמ' 19 שורות 17-22.
29

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

1 כך גם התרשמתי כי המנוח הוא זה אשר פנה לעו"ד יי לערוך את הצוואה ולאחר שיוצג על ידו
2 בעבר בסכסוך אזרחי.

3
4 אם כן, נחה דעתי כי בין המשיב לבין עו"ד יי לא היתה היכרות מוקדמת קודם למועד החתימה
5 על הצוואה, ולמצער לא היכרות כזו ממנה ניתן להסיק כי המשיב הוא אשר הפנה את המנוח
6 לערוך צוואה בפני עו"ד יי.
7 עוד התרשמתי כי המשיב פגש לראשונה את עו"ד יי במועד החתימה על הצוואה.

8
9 עו"ד יי הצהיר כי לראשונה פגש במנוח ביום 22.10.15 לאר שהופנה אליו על ידי חברו, מר א.ג.,
10 ולצורך טיפול בתביעת חוב שהיתה למנוח נגד קבלן בניין ועו"ד מהעיר אשדוד.

11
12 בעניין זה יוער כי חרף הסתירה בגרסת עו"ד יי עת טען כי פגש במשיב לראשונה במסגרת ארוחת
13 צהריים אליו הוזמן ע"י המנוח ביום החתימה על גבי הצוואה אל מול גרסתו המאוחרת כי פגש
14 במשיב במשרדו במועד חתימת הצוואה, הרי שאין בסתירה כאמור כדי לשנות ממסקנתי הנ"ל
15 על פיה היוזמה להפניית המנוח לעו"ד יי היתה של המנוח עצמו ולא של המשיב וכפועל יוצא
16 דחיית הטענה למעורבות המשיב בעריכת הצוואה ונטילת חלק פסול בעריכתה.

17
18 מטעמים אלה, דינה של טענת המתנגדת על מעורבות פסולה של המשיב בעריכת הצוואה
19 להידחות.

20
21 האם המשיב נכח במעמד עריכת הצוואה? .38

22 הגם שהמשיב טען כי לא ידע לאן מועדות פניו של המנוח, הרי שהוכח שבפני כי אין זו האמת
23 וכי במועד החתימה על הצוואה הוא הגיע יחד עם המנוח למשרדו של עו"ד יי. עם זאת, הוכח
24 בפני כי מיד כשהבין עו"ד יי מיהו המשיב, הוא ביקש אותו לעזוב את משרדו.

25
26 המתנגדת לא הוכיחה כי המשיב נכח בעת החתימה על הצוואה והגרסה שהציגו העדים לחתימה
27 על הצוואה בעניין זה אמינה בעיני.

28

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 עו"ד א' העיד בפני כי במועד חתימת המנוח על הצוואה לא נכח אדם נוסף למעט הוא עצמו,
2 המנוח ועו"ד י' וכי המנוח חתם על הצוואה ללא כל איום מצד כל שהוא – ראו עדותו בעמ' 11
3 שורות 1-3.
4 עוד העיד עו"ד א' כי הוא מעולם לא פגש במשיב - עמ' 11 שורה 18.
5 בנסיבות אלה לא הוכח בפני כי המבקש נכח במקום במועד עריכת הצוואה ואין די בעובדה כי
6 המשיב הסיע את המנוח ביום החתימה על הצוואה למשרדו של עו"ד י' ואפילו נכנס אל משרדו
7 של המנוח, כדי לבסס את המסקנה כי המשיב "לקח באופן אחר חלק בעריכתה" של הצוואה
8 ולהוביל לבטלות ההוראות המזכות אותו מכוחה של הצוואה. זאת, בייחוד ובעיקר כי הוכח
9 בפני כי הוראות הצוואה נמסרו לעו"ד י' מאת המנוח מספר ימים קודם למועד חתימתו על גבי
10 הצוואה, אז הוסע המנוח לעו"ד י' ע"י בנו של המשיב, וכי במועד החתימה על הצוואה זו כבר
11 היתה ערוכה בהתאם להוראות שנמסרו לעו"ד י' מאת המנוח ומוכנה לחתימה ואף מתורגמת
12 לשפה הצרפתית.
13
14 לפיכך, לא הוכחה בפני היכרות מוקדמת בין המשיב לבין עו"ד י' ולא הוכחה כל מעורבות
15 פסולה של המשיב בעריכת הצוואה. בנסיבות אלו, נחה דעתי כי הוראות הצוואה נמסרו לעו"ד
16 י' ע"י המנוח ולא ע"י המשיב והוראותיה משקפות את רצונו העצמאי של המנוח.
17
18 אכן, הוכח בפני כי המשיב שהה בקרבת משרדו של עו"ד י' במועד חתימת המנוח על הצוואה
19 ואפילו נכנס למשרד עצמו, כפי שאישרו המשיב עצמו וכן עו"ד י' וכאמור, אולם אין די בכך כדי
20 ללמד על מעורבות פסולה של המשיב בעריכת הצוואה.
21
22 כך גם, נחה דעתי כי העדים לחתימה על הצוואה, עו"ד א' ועו"ד י', ביררו עם המנוח טרם
23 חתימתו על הצוואה האם הוראות הצוואה הסופיות עליהן הוא חותם אכן משקפות את רצונו
24 האמיתי והאחרון וכי המנוח אישר שזה רצונו.
25
26 משכך, אפילו והיה מוכח כי אכן המשיב היה מעורב או נטל חלק בעריכת הצוואה, הרי שהמנוח
27 יכול היה לתקן עיוות זה במועד חתימת הצוואה, מה שלא נעשה על ידו ועובדה זו, בנוסף
28 למכלול הראיות שבפני, מחזקת את המסקנה כי הצוואה משקפת את רצונו האמיתי של המנוח.
29

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

1 כך גם מסקנתי בעניין הטענה על השפעה בלתי הוגנת, על פיה ככל שאכן הצוואה לא שיקפה את
2 רצונו של המנוח הרי שהיה בכוחו לתקנה מיד עם שובו לצרפת. משלא עשה כן מתחזקת
3 המסקנה כי הצוואה היא פרי רצונו של המנוח ולא תוצר של השפעה בלתי הוגנת או מעורבות
4 פסולה מצד המשיב.

הצוואה פסולה שכן הוחזקה בידי צד מעוניין

5
6
7 39. לטענת המתנגדת גם בעובדה שהצוואה הגיעה לידי של המשיב במועד מוקדם יותר מזה של
8 המשיבה, יש טעם נפגם, אלא שלא מצאתי כל ממש בטענה זו.
9 בסיכומיה מוסיפה המתנגדת כי המשיב החזיק בצוואה עוד קודם חתימתה (סעיף 3 לסיכומי
10 המתנגדת). טענה זו, אשר הועלתה לראשונה בסיכומי המתנגדת לא הוכחה, הגם שנראה כי
11 הצוואה הוצגה בפני המשיב ע"י המנוח מיד לאחר חתימת המנוח על גביה – ראו, תמלול שיחה
12 מיום 14.03.18 בעמ' 19 שורות 12-25; בעמ' 81 שורות 19-25 ובעמ' 89 שורות 18-19.

13
14 חוק הירושה אינו מעמיד כתנאי לתקפותה את הפקדת הצוואה אשר נערכה בכתב יד או בפני
15 עדים. סעיף 21 (א) לחוק הירושה קובע כי מי שעשה צוואה בכתב יד או בעדים **רשאי** להפקידה
16 אצל הרשם לענייני ירושה, קרי, לא קיימת חובת ההפקדה.

17
18 מנוסחו של סעיף זה אנו למדים כי המחוקק לא מצא להגביל את עורך צוואה בכתב יד או בעדים
19 אודות האופן בו יש להחזיק את הצוואה ואף לא מנע או הגביל את המצווה מלהפקיד את
20 הצוואה בידי כל אדם אחר בו יחפוץ המצווה.

21
22 לדידי, אפילו והפקיד המנוח את הצוואה בידי המשיב, מה שלא ברור אם התרחש במקרה
23 שבפנינו וזאת לאור דברי המשיב בתמלול שיחה מיום 14.03.18 בעמ' 19 שורות 20-25 לעומת
24 דבריו בעמ' 89 שורה 18 וכן עם עדותו – עמ' 43 שורות 12-30 ובעמ' 44 שורות 1-2, יש בכך כדי
25 ללמד על שניים. האחד, על כי המנוח לא חשש שמא בחייו ייודע לאיש תוכן צוואתו או עצם
26 עשייתה והאחר, על הביטחון הבלתי מעורער שנתן במשיב.

27
28 חיזוק למסקנה זו אני מוצאת בגרסת המתנגדת והמשיבה על פיה המנוח עדכן אותן, הן ביחס
29 לכוונתו לערוך צוואה והן ביחס לזהות הזוכים על פי הצוואה – ראו, בין היתר, תמלול מיום
30 14.03.18 עומד 88-89 שורות 6-18 שם אמרה המשיבה כי היא לא האמינה, סברה שהמנוח

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 עובד עליה וחשבה שסתם אומר לה (על הצוואה בה הוריש לה חלק מהרכוש) ובעמ' 114 שורה
2 26 שם ציינה המשיבה כי חשבה שהמנוח צוחק עליה עת ביקש תעודת הזהות שלה.
3 כך גם עדות המתנגדת עצמה כי גם את הצוואה מיום 30.05.12 חשף בפניה המנוח – עמ' 18
4 שורות 15-16.
5
6 מטעמים אלה, גם דינה של טענה זו להידחות וכך אני מורה.
7
8 40. אתייחס בקצרה לטענת המתנגדת בסיכומיה, על כי נפלו פגמים בעריכת הצוואה (באופן שלא
9 הוקראה והוסברה למנוח קודם החתימה) ואציין כי עו"ד א' העיד כי אינו 'קורא' בשפה
10 הצרפתית אם כי לא טען כי אינו 'דובר' את השפה. כך גם אין חולק שעורך הדין י' קורא ודובר
11 את השפה הצרפתית ודי בכך כדי למלא אחר הוראת סעיף 11 לצוואה שם נרשם כי הצוואה
12 הוקראה והוסברה לו בשפה הצרפתית ולהוכיח אמיתותה של הצהרת המנוח על פיה חתם על
13 הצוואה לאחר שזו הוקראה והוסברה לו בשפה הצרפתית ע"י עו"ד י'. לפיכך, עו"ד א' לא נדרש
14 להסביר או להקריא את הצוואה למנוח אלא רק להעיד שהמנוח חתם בפניו על הצוואה, מתוך
15 רצון חופשי. כך גם לא נטען בפני כי המנוח לא הבין את השפה העברית ולא מן הנמנע כי אישר
16 את החתימה על גב' הצוואה גם בשפה העברית, הידועה לעו"ד א'.
17
18 **נסיבות נוספות המחזקות את המסקנה כי יש להורות על דחיית ההתנגדות**
19
20 41. **הסתירות שעלו בגרסת המשיבה**
21 כאמור, במסגרת ניהול ההליך הציגה המשיבה גרסה התואמת לזו שהוצגה ע"י המתנגדת
22 ותמכה בביטול הצוואה, מה שנוגד את הגיונו של האדם הסביר, שכן קבלת ההתנגדות תוביל
23 בהכרח לנישולה של המשיבה מעיזבונו של המנוח שעה שהוריש לה מחצית עזבונו.
24
25 עם זאת ואפילו ונתעלם מתמיהה שמעלה גרסת המשיבה וכאמור, הרי שהיא סותרת את
26 גרסתה כפי שבאה לידי ביטוי בתמלולי השיחות שנערכו בין המשיבים, מהם עולה בבירור כי
27 המשיבה לא כופרת בכשרותה המשפטית של הצוואה וכן בטעמים שהובילו את המנוח לצוות
28 כפי ציווה.
29

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 24910-11-18 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 כל שעלה מתמלולי השיחות כאמור היה הקושי של המשיבים לקיים את הוראות הצוואה ביחס
2 לעזבון שהותיר המנוח בצרפת וזאת על רקע תחולת הדין הצרפתי על עזבון כאמור והחשש שמא
3 יורשיו על פי דין של המנוח (אביו ואחיו למחצה) יוכרזו כירשים על פיו. ראו, בין היתר, דברי
4 המשיב בתמלול מיום 01.05.18 בעמ' 6 שורות 24-26: "יש צוואה לארץ ישראל, יש צוואה
5 שהיא תקפה לארץ ישראל . . . לא במדינת צרפת" וכן הסבריו של עו"ד י' למשיבים בעמ' 35-
6 40.
7
8 לאורכן של כל השיחות כאמור הציפו המשיבים את הקושי בקיום הצוואה ביחס לעזבון המנוח
9 שבצרפת והדרכים בהן ניתן להתגבר על קושי כאמור, כאשר המשיב מציע לעקוף את החוק
10 הצרפתי, בין היתר, באמצעות 'קומבינה' (ראו תמלול מיום 17.04.18 בעמ' 1 שורה 19) וכן
11 באמצעות 'פברוק' צוואה לגבי הנכסים שבצרפת (תמלול מיום 17.04.18 בעמ' 5 שורה 12),
12 הצעות מהן הסתייגה המשיבה – ראו, בין היתר, תמלול מיום 17.04.18 בעמ' 4 שורות 20-21;
13 בעמ' 5 שורות 15-17 ובעמ' 6 שורות 1-2) וכן דברי המשיבה בתמלול שיחה מיום 17.04.18 בעמ'
14 4 שורה 20: "אני אגיד לך מה, אני, בתכלס, באישיות שלי, אני לא בנויה לקומבינות . . ."
15 ובעמ' 5 שורות 5-6: ". . . יכול להיות שתם מלחיצים אותנו ויכול להיות ש . . . שזה ממש קל
16 להוציא את זה. יכול להיות שאין סכנה עם האחים שלו. אני לא מכירה את החוק הצרפתי . .
17 . " ובשורות 15-16: "אני לא יכולה א', עזוב, אני לא . . . אני תקשיב, נפשית, נפשית, רגשית,
18 אני לא, אני לא מסוגלת, אני לא מסוגלת,, אני אין לי, אין לי, אני צריכה לישון בשקט . . ."
19
20 כך גם עולה ממוצג נ/2 שצורף ע"י המתנגדת בישיבת ההוכחות וכן מעדות המשיב בעמ' 40
21 שורות 14-17 שורות 28-29.
22
23 לא כך ביחס לעזבון המנוח שבארץ, לגביו לא היתה כל מחלוקת בין המשיבים שהסכימו כי יש
24 לחלקו בחלוקה שווה בין הצדדים ולשיטת המשיבה אף במנותק מהעזבון שנותר בצרפת – ראו,
25 בין היתר, התמלול מיום 01.05.18 בעמ' 11 שורות 19-25; עמ' 12 שורות 5-6 וכן תמלול השיחה
26 מיום 17.04.18 בעמ' 3 שורות 5-8; עמ' 5 שורות 3-6 ובעמ' 6 שורות 4-6 ובעמ' 9 שורות 25-26,
27 אז אומרת המשיבה למשיב: "אני רוצה להבין, אנחנו לא יכולים, אנחנו לא יכולים בינתיים
28 להתקדם לממש את הצוואה בארץ? להיות רגועים ובצרפת זה לא הולך לשום מקום, לא?".
29

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

1 ובעמ' 6 שורות 3-6 : "אני לא מאמינה באמת שיש סכנה ש . . . שאחים שלו, אני לא יודעת
2 צריך להכיר את החוק הצרפתי, צריך מישוהו שיגיד לנו באמת אם אחים יכולים הקבל (כך
3 במקור – ה.ש.ע.ג.) אבל . . . עדיף אולי ללכת לאט, לעשות קודם, לסיים את הצוואה בארץ
4 ואז לראות מה אפשר לעשות בצרפת וכמה זמן שזה ייקח, זה ייקח".

5
6 כך גם בתמלול השיחה מיום 17.04.18 וכדלקמן :
7 "המשיבה: אתה מדבר על ניירת בשביל הנכס בדוביל, לא בשביל הנכסים בארץ, בארץ זה
8 הכל בסדר כאילו.
9 המשיב: בארץ, בארץ, תקשיבי, בארץ זה הכל ברור, אין שום בעיה, יש לנו ייצוג בארץ ולא
10 משתמע בשני פנים".

11
12 כך או אחרת, אין מחלוקת כי העניין שעלה בכל תמלולי השיחות בין המשיבים נסב סביב שאלת
13 יישומה של הצוואה על נכסי העזבון בצרפת ושאלת עקיפת המיסוי שחל בצרפת (ראו, למשל,
14 תמלול שיחה מיום 14.03.18 בעמ' 39-40) ולא ביחס לעיזבון המנוח בארץ.

15
16 בהינתן כי בית משפט זה פוסק אך ביחס לעיזבון המנוח בישראל, לא מצאתי כי יש בהצעות
17 המשיב בדבר האופן בו תיושם צוואת המנוח ביחס לנכסים שבצרפת כדי להשפיע על מסקנות
18 פסק הדין, אשר בסופו של יום מכריע אך ורק בעניין נכסי העיזבון שבארץ ולא זה שמחוצה לה.

19
20 יובהר כי אין באמור לעיל כדי לגלות דעת בית המשפט או להסיק מדברים אלה כי נחה דעתו
21 של בית המשפט מהתנהלות המשיב ביחס למימוש עזבון המנוח בצרפת והצהרותיו השקריות,
22 בין היתר, זו שמסר בפני הרשם לענייני ירושה בדבר יורשיו הפוטנציאליים של המנוח (אביו
23 ואחיו למחצה ובית משפט מביע מורת רוחו מכך), אם כי אין בכך כדי לפגום בכשרותה של
24 הצוואה.

25
26 42. בתמלול השיחה מיום 14.03.18 יצא המרצע מן השק ויושב הטעם בסתירות שעלו בגרסת
27 המשיבה במסגרת ניהול ההליכים אל מול גרסתה בתמלולי השיחות.

28
29 המשיבה חשה באמפתיה כלפי אימה, המתנגדת, לנוכח נישולה של האחרונה מן הצוואה וכאבה
30 את כאבה של אימה ולכן שינתה גרסתה הראשונה והתייצבה כעת לצד אימה. כאב זה קיבל

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 18-11-24910 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 משנה תוקף בהינתן הוראות הצוואה מיום 30.05.12, במסגרתה הוריש המנוח מלוא עזבונו
2 למתנגדת.
3
4 ראו, למשל, דברי המשיבה למשיב בעמ' 5 שורות 2-3 :
5
6 "אוקי, זה לא נעים לי, אתה יודע . . . כאילו אמא שלי . . . הוא 10 שנים אמר לה הכל עלייך,
7 הכל שלך, הכל שלך, הכל שלך . . .".
8
9 בעמ' 5 שורות 7 ו-19-18 :
10 "הוא הבטיח לה שנים הוא הבטיח לה את הדירה . . . היא נעלבה, וואי וואי זה שבר לה את
11 הלב. אני אמרתי לה בעדינות".
12
13 בעמ' 83 שורה 13 : "אני לא יכולה לשבור לה את הלב, אתה יודע"; בעמ' 84 שורה 4 : "הוא
14 ממש שבר לה את הלב" ובשורה 9 : "הוא היה חייב להכניס, לשים את השם שלה, רק כדי
15 שתרגיש בנוח".
16
17 43. המשיבה מוסיפה וטוענת בפני המשיב כי תחושת הכאב החזק שחשה אימה נובע מהבטחות
18 המנוח כלפיה (ראו, בין היתר, תמלול שיחה מיום 14.03.18 בעמ' 85 שורה 23) וזאת הגם
19 שמסכימה כי המנוח חזר בו מהבטחותיו כאמור (עמ' 86 שורות 2-3).
20
21 המשיבה אף פונה בבקשה למשיב שידבר עם המתנגדת ויסביר לה על הסיבות שהובילו את
22 המנוח לצוות כפי שציווה. ראו, בין היתר, תמלול השיחה מיום 14.03.18 בעמ' 88 שורות 14-3
23 ובעמ' 112 שורות 10-5 ובסיומה של שיחה אומרת למשיב: "אני צריכה לחשוב על ניסוח, כי
24 לאמא אמרתי לה, אמא אל תדאגי, הוא באמת רשם אותי, אבל זה . . . – עמ' 116 שורות 17-
25 18.
26
27 הצוואות הנוספות שערך המנוח
28 44. צוואת המנוח מיום 12.10.10 ומיום 30.05.12, מלמדות על כך שהמנוח היה בקיא בעריכת
29 צוואות ולא היסס לבטלן אימתי שחפץ בכך.
30

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 24910-11-18 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 עדות המתנגדת על פיה לא היתה מודעת לצוואת המנוח מיום 12.10.10, לא ברורה ובהינתן כי
2 צוואה זו אוזכרה במפורש בסעיף 4 לצוואת המנוח מיום 30.05.12, אשר נערכה לטובתה ואשר
3 הוצגה על ידה במסגרת ניהול ההליך.
4
- 5 45. נוסף על כל האמור לעיל, אין להתעלם מהעובדה כי במשך מספר חודשים לאחר פטירת המנוח
6 שיתפו המשיבה ובאת כוחה פעולה עם המשיב ובא כוחו בכל הנוגע להוצאתה לפועל של הצוואה
7 (ראו, למשל, נספח ד 1-6 לתצהיר עדות ראשית של עו"ד י' מיום 14/01/2020) וגם בכך יש כדי
8 לתמוך במסקנות פסק-הדין וכי המשיבה הסכימה עם תכנה של הצוואה ולא כפרה בהוראותיה.
9
- 10 46. כך גם עמדתה הפסיבית של המשיבה וטענת באת כוחה בדיון מיום 11.09.19, על פיה 'אין לנו
11 עניין בתוצאות ההליך, הן אם הלקוחה שלי יורשת בהתאם לצוואה האחרונה והן אם אינה
12 יורשת בהתאם לצוואה הקודמת', מעידה על הבעת דעה בעייתית אשר לא מן המנע כי מקורה
13 בתחושת חוסר הנעימות וההזדהות שחשה המשיבה כלפי אימה המתנגדת ועוגמת הנפש
14 שנוצרה לה עם היוודע לה עובדת עריכת הצוואה וכפי שבא לידי ביטוי בהרחבה בתמלול השיחה
15 מיום 14.03.18 אל מול אמונתה כי יש לקיים את הוראות הצוואה.
16
- 17 **סיכום של דבר**
- 18 47. מכל המקובץ לעיל, ההתנגדות אשר הוגשה בת"ע 24910-11-18 – נדחית.
- 19
- 20 48. המתנגדת תשא בהוצאות המשיב בגובה של 10,000 ₪. יוער כי הגם שהיה מקום לפסוק
21 הוצאות גבוהות מאלו שנפסקו, נתתי דעתי להתנהלות המשיב במסגרת ההליך והחלטותי
22 בהתייחס לבא כוחו שהתחלף במהלך ההליך עת נדרש להעיד, אשר נדרשו בנסיבות העניין.
23 ככל שההוצאות לא ישולמו בתוך 30 יום ממועד זה, הן ישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק
24 ממועד מתן פסק-הדין ועד למועד התשלום המלא בפועל.
25
- 26 49. צו קיום צוואה פורמאלי ייחתם בנפרד וב"כ המשיב (מבקש קיום הצוואה) יצרף פסיקתה
27 לחתימתי וזאת בתוך 15 יום.
28
- 29 פסק דין זה מסיים את ההליכים בת"ע 16868-11-18 ובת"ע 24910-11-18.
30

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 24910-11-18 ר (המנוח) ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז דרום ואח'

תיק חיצוני :

1 50. המזכירות תסרוק את פסק הדין במסגרת שני ההליכים כאמור ; תשלח עותק מפסק הדין
2 לצדדים ותסגור את ההליכים הנ"ל.

3

4

מותר לפרסום ללא פרטים מזהים.

5

6

ניתנה היום, ג' סיוון תשפ"א, 14 מאי 2021, בהעדר הצדדים.

7

עפרה גיא, שופטת

8

9